

Yousefvand, S., Hemmat, S., & Shabanzadeh, I. (2026). The issue of companion animals in Tehran: The multiple intersection of attachment, differentiation, and social conflict. *Journal of Iranian Cultural Research*, 19(2), 5-36. doi: 10.22035/jicr.2026.3493.3728

doi: <https://doi.org/10.22035/jicr.2026.3493.3728> URL: https://www.jicr.ir/article_573.html

2008-1847 / © The Authors. This is an open access article under the CC BY 4.0 license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>).

Research Paper

The issue of companion animals in Tehran: The multiple intersection of attachment, differentiation, and social conflict

Saman Yousefvand^{1*}, Sara Hemmat², Iman Shabanzadeh³

Received: Dec. 24, 2025; Accepted: Apr. 22, 2026

ABSTRACT

This study, adopting an interpretive phenomenological approach, seeks to investigate the issue of companion animals in Tehran (with an emphasis on the phenomenon of dog walking). In this study, in-depth interviews were conducted with 17 Tehrani citizens through snowball sampling. The formulation of the research findings was carried out in three coding stages; in the first stage, 184 codes were extracted from the interview texts, and in the second stage, by aggregating and categorizing them, 21 themes and finally 6 concepts were identified: "dramatic consumption and self-location: action for identity location", "emergence of new forms of family", "deep attachment and mutual emotional actions", "social confrontation and conflict", "identity and value transformation", and "non-inhibitory policies". The findings are organized around the main category of "multiple intersections of attachment, differentiation, and social conflict". In a way, social realities are evidence that the social reaction of individuals to the phenomenon of companion animals is not only not the same and uniform; Rather, in some respects they are at two distinct ends of the spectrum and have formed a controversial social field. On the one hand, there is a growing group that interprets the phenomenon of companion animals as part of individual rights and a modern lifestyle and moves towards keeping and keeping animals in public spaces. On the other hand, a group considers its spread and expansion to be a violation of civil rights and animal rights and even a threat to public health, social security and cultural norms, and calls for legal restrictions on it. This confrontation has transformed the issue of companion animals from a personal issue into a public and political issue that requires comprehensive regulation and social dialogue based on the participation of all stakeholders in order to secure civil rights and animal rights in order to resolve this controversial situation.

Keywords: differentiation, social conflict, companion animals, attachment, dog walking and spectacular consumption

1. Assistant Professor of Futures Studies, Department of Cultural and Social Governance, University of Tehran, Tehran, Iran

✉ samanyousefvand@ut.ac.ir

* Corresponding Author

2. PhD in Sociology, Faculty of Humanities, University of Isfahan, Isfahan, Iran

✉ sara.hemmat71@gmail.com

3. PhD in Sociology, Department of Social Sciences, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

✉ shabanzadehiman@gmail.com

INTRODUCTION

This research investigates the foundations, dimensions, and socio-political consequences of the emerging phenomenon of “Companion Animal Trend” in the metropolis of Tehran. In recent decades, structural transformations in family and urban lifestyles have led to the emergence of new forms of emotional and social attachment. Keeping companion animals, especially dogs, is no longer merely a recreational choice but is experienced by actors as an ‘Identity Action’ and a ‘Psychological Need’. This phenomenon stands in contrast to dominant social norms, traditional collective values, and the official urban policy system, leading to the formation of a ‘Contested Field’. The absence of clear conceptual and policy frameworks has deepened tensions, elevating this issue from an individual level to a public policy matter. A precise understanding of the semantic layers of this trend is a prerequisite for any successful policy intervention. Given the intensified aspects of the problem in metropolitan cities such as Tehran and the penetration of this issue in other cities, policy-making in this regard is still extremely poor, and we still witness the untimeliness of the issue, policy, and social realities.

What is observed in the face of some social issues related to lifestyle is that the first intervention is made by judicial and law enforcement institutions; while these issues are fundamentally social and cultural in origin and require cultural approaches and specialized interventions by the responsible institutions before any disciplinary action.

In situations of inaction or inattention by these institutions, judicial and law enforcement institutions eventually enter the field; that is, the very end of the spectrum of disciplinary policymaking becomes active, as if a problem that is rooted in the hidden layers of citizens' lifestyles is expected to be solved by means of purely directives and circulars. Experience shows that top-down and purely directive approaches to dealing with social issues have not only not led to a radical solution to the problem, but have sometimes led to aggravating social tensions. What is needed today is a deep understanding of the hidden layers of the problem and social realities and its management through the design of intelligent, comprehensive and participatory policies based on the participation of all stakeholders, in order to ensure citizen rights and relevant ethical considerations.

PURPOSE

The primary objective of this research is to phenomenologically analyze the foundations of the emergence and spread of the companion animal trend in Tehran, to extract the structure of social conflicts surrounding this phenomenon, and to critically analyze the current state of urban policymaking in addressing it. This encompasses three explanatory levels: first, a deep understanding of the lived experiences of pet owners in defining identity and attachment; second, identifying

the main sources of confrontation with critical groups in the public sphere of the city; and third, evaluating the ineffectiveness of purely disciplinary approaches in managing this socio-cultural transformation.

METHODOLOGY

This study was conducted with an Interpretive Phenomenological approach, aiming to uncover the meanings and lived experiences of the primary actors. The study population included key informants, urban and social experts, and a significant number of companion animal owners in Tehran. Data collection was based on in-depth, semi-structured interviews. Data analysis was performed using Thematic Analysis, which resulted in the extraction of six core categories. This qualitative approach allowed for a precise understanding of the hidden motivations and structural foundations of the phenomenon. The process of data analysis and validation of data analysis is carried out in two main stages; phenomenological analysis and integrative and interpretive analysis appropriate to the combination of pooled sampling. The technique of "interpretive validity" has been used to assess the validity of the data. This technique achieves cross-validation by comparing the results obtained from the first layer (lived experience) with the structural interpretations provided by key informants (second layer) and strengthens the validity of the findings.

FINDINGS

Data analysis led to the extraction of six fundamental categories that explain the structure of interaction and conflict surrounding companion animals in Tehran:

1. Exhibitionist Consumption and Self-Positioning: This category showed that the companion animal is used as a tool for defining modern identity, displaying lifestyle, and gaining 'Social Distinction' in the public sphere of the city.
2. Emergence of New Family Forms: The companion animal has taken on the role of a family member, fulfilling the emotional and psychological needs of individuals, especially in isolated urban environments.
3. Deep Attachment and Reciprocal Emotional Actions: Beyond instrumental function, a deep, reciprocal, and emotionally-based relationship has been formed, where the animal acts as a confidant and emotional support.
4. Social Confrontation and Conflict: The encounters between pet owners and critical groups (due to health, security, and value-based concerns) clearly reveal social and cultural rifts.
5. Identity and Value Transformation: The trend toward companion animals signifies a broader process of value change, individualism, and the adoption of new global paradigms in confrontation with tradition.

6. Non-Deterrent Policies: The absence of documented, transparent, and effective policies in urban governance, which has led to a lack of regulation and intensified tensions.

Central Phenomenon: The core analysis of this research is based on the “Intersection of Multiple Attachments, Distinction, and Social Conflict.” This intersection demonstrates that the individual effort to satisfy the fundamental need for attachment (in isolated urban settings) inevitably leads to the production of distinction (through lifestyle and exhibitionist consumption) and subsequently, the production of conflict with dominant social and normative structures. These three elements (Attachment, Distinction, and Conflict) coexist simultaneously in the lived experience of the actors.

The central category represents the main theme of the research, which establishes the connection between different categories. The central category is the abstract and extract of the emergent theory, which tells us in a few words what the entire research is about. In the present study, based on the data analysis in the selective coding stage, the category of “multiple intersections of attachment, differentiation, and social conflict” has been considered as the central category of the research.

CONCLUSION

This research demonstrated that the issue of companion animals in Tehran reflects a deep social dichotomy: on one side, owners act based on psychological needs and individual choice; on the other, critics view this phenomenon as a violation of collective rights, a weakening of religious values, and an imposition of a modern/Western lifestyle.

The socio-cultural nature of the issue in recent years also showed that management approaches have been solely based on disciplinary and prescriptive methods (Non-Deterrent Policy Approach), without considering the dimensions of attachment and distinction, thereby contributing to the escalation of social tensions. Accordingly, the final suggestion highlights the urgent need to design smart policies based on stakeholder participation, which, through comprehensive dialogue with all stakeholders, seeks regulation based on participation rather than confrontation, ensuring both citizens’ rights and animal rights simultaneously.

CONFLICT OF INTEREST

No conflict of interest declared by the authors.

ACKNOWLEDGMENT

We are grateful for the support and cooperation of all the respected participants in this research.

BIBLIOGRAPHY

- Giddens, A. (2004). *Modernity and Individuation, Society and Personal Identity in the Modern Age* (translated by Naser Mofavqian), Tehran, Iran: Ney Publishing House. <http://opac.nlai.ir/opac-prod/bibliographic/585843>
- Abroshan, M. (2019, May 2). Keeping animals, a reflection of emotional emptiness or a display of social prestige. *Shargh Newspaper*. Retrieved from sharghdaily.com/fa/tiny/news-264880
- Akbari., Z. S., Rostami, R., & Mamghanieh, M. (2011). The relationship between keeping different types of pets and the personality traits and mental health of pet owners. *Journal of Veterinary Research*, 66 (3), 275-271.
- Alford, K. (2020). *10 Science- Based benefits of having a dog*. American Kennel club.
- Asgari, G. M., Tajeri, B., Aghajani, T. (2020). Comparison of happiness, mental health and communication skills in people with and without pets, *Journal of Psychological Sciences*, 19(92), 991-998.
- Bagheri, R., Kordzanganeh, J., Ananhad, M. (2022). A sociological study of the phenomenon of keeping pets (case study of Ahvaz city in 1400), *Quarterly Journal of Socio-Cultural Development Studies*, 10(4), 39-9.
- Balluerka, N., Muela, A., Amiano, N., & Caldentey, M. A. (2014). Influence of animal-assisted therapy (AAT) on the attachment representations of youth in residential care. *Children and Youth Services Review*, 42, 103-109. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2014.04.007>
- Banihashemnejad, S., Hashemian, B. N., & Timour, T. A. (2019). Presenting a conceptual model for examining the effects of keeping pets on individual performance, *Fourth International Conference on Research in Psychology, Counseling and Educational Sciences*.
- Bauman, Z. (2008). *Fluid Love: On the Impermanence of Human Bonds* (E. Tabeti, Trans.). Tehran, Iran: Qognoos Publishing House.
- Bayati, P. (2021). Sociological analysis of the consequences of the tendency to keep dogs in the criminological index with an emphasis on the role of the police in dealing with this phenomenon, *Quarterly Journal of Police Criminological Research*, 2(4), 115-132.
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A Social Critique of the Judgment of Taste*. Rutledge. Cambridge Dictionary
- Brooks, R. L. Kelly., Lovell, K., Bee, P., Walker, L., Grant, L., Rogers, A. (2018). The power of support from companion animals for people living with mental health problems: a systematic review and narrative synthesis of the evidence, Brooks et al. *BMC Psychiatry*, 7(30), 1-12.

Iranian Cultural Research

9

Abstract

- Buller, K., & Ballantyne, K. C(2020). Living with and loving a pet with behavioral problems: Pet owners' experiences, *Journal of Veterinary Behavior*, 10(37), 41-47. <https://doi.org/10.1016/j.jveb.2020.04.003>
- Chira, A. M., Kirby, K., Epperlein, T., Bräuer, J. (2023). Function predicts how people treat their dogs in a global sample, *Scientific Reports*, 7(13), 49-54.
- Giddens, A. (2005). *Central Issues in Social Theory: Action, Structure and Contradiction in Social Analysis* (M. Rezaei, Trans.), Tehran, Iran: Suad Publishing House.
- Giddens, A., & Birdsall, K. (2007). *Sociology* (H. Chavoshian, Trans.). Tehran, Iran: Ney Publishing House.
- Hinic, K., Kowalski, M. O., Holtzman, K., & Mobus, K. (2019) The effect of a pet therapy and comparison intervention on anxiety in hospitalized children. *Journal of Pediatric Nursing*, 46, 55-61. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2019.03.003>
- Holand, K., & et al. (2022). Why do people want dogs? A mixed Methods study of Motivations for Dog Acquisition in the united Kingdom. *Veterinary Humanities and Social Sciences*, <https://doi.org/10.3389/fvets.2022.877950>
- Horn, J. C.. & Mee, J. (1984). Pleasure of their company:A Report on psychology today's survey on pets and people. *Psychology Today*, 52-64.
- Irvine, L., & Cilia, L. (2017) More-than-human families: Pets, people, and practices in multispecies households. *Sociology Compass*, 11(2), e12455.
- Jamali, M., & Zolfaqartaleb, M. (2018). The jurisprudential status of impurity and keeping dogs in Islamic religions, *Journal of Medical Jurisprudence*, 12(42), 1-13. <https://doi.org/10.22037/mfj.v12i42.32123>
- Karimian, S. A. (2023). An ethical inquiry into the sterilization of domestic and stray animals, *Quarterly Journal of Applied Ethics Studies*, 19(2), 36-11. <https://doi.org/10.22081/jare.2023.66859.1837>
- Khodadadi, F. (2022). The Transformation of the Way of Looking at Dogs: From Pity in the Past to Favoritism in Today's Society, *Islam and Social Sciences*, 14(28), 155-173. <https://doi.org/10.30471/soci.2022.8836.1820>
- Khoshbartar, M. (2021). Jurisprudential and Legal Basis of Keeping Animals with an Approach to Dog Walking, Master's Thesis, Semnan University, Humanities Campus, Faculty of Humanities, Semnan, Iran.
- Kidd, A. H., Kelley, H. T., & Kidd, R. M. (1983). Personality characteristics of horse, turtle, snake, and bird owners. *Psychological Reports*, 52 (3), 719-29. <https://doi.org/10.2466/pr0.1983.52.3.719>
- Kim, W. Min., Kyung. C., Sung-il. C. S. (2020). The Relationship Between Dog-Related Factors and Owners' Attitudes Toward Pets: An Exploratory Cross-Sectional Study in Korea, *Animal Behavior and Welfare*, 18(7), 43-49. <https://doi.org/10.3389/fvets.2020.00493>

- Maktabi, N., Mojtahedzadeh, S., & ArabAsadi, S. (2021). Protecting the rights of urban animals by modeling themselves on advanced countries, *Quarterly Journal of Environmental Science and Technology*, 23(11), 212-201. <https://doi.org/10.30495/jest.2022.56743.5219>
- Marras, De. & Tisdale, K. (2002). what happens when researchers inquire in to difficult emotions? Reflection on women anger through qualitative interview, *journal of educational psychologist*, 32(2). 115-123. https://doi.org/10.1207/S15326985EP3702_6
- Moalemi, M., Afzali, Mohammad. A., & Marzband, R. (2020). A study of reports of the Prophet's command to kill the dogs of Medina, *Islamic History Quarterly*, 21(81), 32-1. <https://doi.org/10.22081/HIQ.2020.68935>
- Moustakas, C.E. (1994). *Phenomenological research methods*: Sage Publications, Inc. International Educational and Professional Publisher Thousand Oaks London.
- Nouri, H., & Saboui, J. S. (2023). In a study entitled Jurisprudential analysis of keeping different types of dogs from the perspective of Islamic religions, *Jurisprudence Quarterly*, 30(1), 119-148. <https://doi.org/10.22081/JF.2023.65018.2568>
- Overgaauw, P.A.M., Vinke, C. M., van Hagen Marjan A.E., Lipman, Len J.A. (2020). A One Health Perspective on the Human–Companion Animal Relationship with Emphasis on Zoonotic Aspects, *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2020, 17, 3789. <https://doi.org/10.3390/ijerph17113789>
- Parslow, A., Jonn, A. F., Christensen, H., Rodgers, B., & Jacomb, P. (2005). Pet ownership and health in older adults: Findings from a survey of 2,551 community-based Australians aged 60-64. *Gerontology*, 51 (1), 40-47.
- Peterson, A.T. L. (2011). *Form Fur Baby to chick magnet: A sociological view of dogs and their people*, scholar works at university of Montana, university of Montana.
- Radmard, M. (2018). Islamic lifestyle: The prevalence of dog ownership in Iranian Islamic society and its dimensions. *Sokhan Jame'ah*, 7(16), 7-22.
- Redmalm, D. (2020). Discipline and puppies: The powers of pet keeping. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 41(3/4), 440-454. <https://doi.org/10.1108/IJSSP-08-2019-0162>
- Rowan, A., Kartal, T. (2018). Dog Population & Dog Sheltering Trends in the United States of America. *Animals*, 8(5), 84-88.
- Saunders, B., Sim, J., Kingstone, T., Baker, S., Waterfield, J., Bartlam, B., & Jinks, C. (2018) Saturation in qualitative research: exploring its conceptualization and operationalization. *Quality & Quantity*, 52(4), 1893-1907. <https://doi.org/10.1007/s11135-017-0574-8>
- Soleimani, M. E., & Gholampour, A. (2023). A review of the challenges of managing free-roaming dogs in the country. Report of the Research Center of the Islamic Consultative Assembly Serial Number: 25019246. <https://report.mrc.ir>

- Striwing, H., & Sarenbo, S. (2021). Dog owners' supervising duty and criminal negligence – A critical review of two judgments by Swedish courts of appeal. *Forensic Science International: Animals and Environments*, 7(1), 1-9. <https://doi.org/10.1016/j.fsiae.2021.100031>
- Tan, C. K., Liu, T., & GAO, X. (2021). Becoming 'pet slaves' in urban China: Transspecies urban theory, single professional women and their companion animals. *Urban Studies*, 58(16), 3371-3387. <https://doi.org/10.1177/0042098021991721>
- Taqvi, M. (2019). Cultural factors of keeping pets and its preference over childbearing compared to Islamic teachings: Case study of Tehran citizens (Master's thesis), Faculty of Welfare, Department of Cultural Studies, Tehran, Iran.
- Vanderstoep, W. S. (2009). *Research method for every day life. blending qualitative and quantitative approach*. Wiley & Sons, Inc.
- Varathi, G. (1400). Criminal policy governing the keeping of pets in the Iranian legal system, *International Law Quarterly*, 5(20), 1-33.
- Veblen, T. (2007). *The theory of the loose-fitting class* (F. Ershad, Trans.). Tehran, Iran: Ney Publications.
- Wells, D. L. (2009). The effects of animals on human health and well-being. *Journal of Social Issues*, 65(3), 523-543.
- Worth, A J., & Cave, N. J. (2018). A veterinary perspective on preventing injuries and other problems that shorten the life of working dogs. *National Library Of Medicine*, 1(37), 161-169.

مقاله پژوهشی

مسئله حیوانات همراه در شهر تهران: تقاطع چندگانه دلبستگی، تمایز و تعارض اجتماعی

سامان یوسفوند^{۱*}، سارا همت^۲، ایمان شعبانزاده^۳

دریافت: ۱۴۰۴/۱۰/۰۳؛ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۲/۰۲

چکیده

این پژوهش با هدف فهم تجربه زیسته شهروندان تهرانی از پدیده حیوانات همراه به‌ویژه سگ‌گردانی با اتخاذ رویکرد پدیدارشناسی تفسیری انجام شده است. در این مطالعه با ۱۷ نفر از شهروندان تهرانی که از طریق نمونه‌گیری گلوله‌برفی انتخاب شده بودند، مصاحبه عمیق انجام شد. داده‌های سه مرحله کدگذاری (کدگذاری باز، محوری و انتخابی) تحلیل شدند؛ در مرحله اول ۱۸۴ کد از متون مصاحبه‌ها استخراج و در مرحله دوم با تجمیع و دسته‌بندی آنها ۲۱ مضمون و در نهایت ۶ مفهوم «مصرف نمایشی و مکان‌یابی خویش»»، «ظهور اشکال جدید خانواده»، «دلبستگی عمیق و کنش‌های عاطفی متقابل»، «تقابل و منازعه اجتماعی»، «دگرپسویی هویتی و ارزشی» و «سیاست‌های غیربازدارنده» احصا گردید و یافته‌ها حول مقوله اصلی «تقاطع چندگانه دلبستگی، تمایز و تعارض اجتماعی» سازماندهی شده‌اند. به‌نحوی که واقعیت‌های اجتماعی گواه بر این امر است که واکنش اجتماعی افراد در برابر پدیده حیوانات همراه نه تنها یکسان و یکنواخت نیست؛ بلکه در برخی جنبه‌ها در دو سر متمایز طیف هستند و میدان مناقشه‌برانگیز اجتماعی را شکل داده‌اند؛ از یک سو، برخی افراد پدیده حیوان‌همراهی را بخشی از حقوق فردی و سبک زندگی مدرن تفسیر می‌کنند و به سمت نگهداری و به همراه داشتن حیوانات در فضاهای عمومی می‌روند. از سوی دیگر، گروهی شیوع و گسترش آن را نقض حقوق شهروندی و حقوق حیوانات و حتی تهدیدی برای بهداشت عمومی، امنیت اجتماعی و هنجارهای فرهنگی می‌دانند و خواستار محدودیت‌های قانونی برای آن هستند. این تقابل، مسئله حیوان‌همراهی را از یک موضوع شخصی به یک مسئله عمومی و سیاستی تبدیل کرده است که نیازمند تنظیم‌گری و گفتگوی اجتماعی همه‌جانبه‌نگر و مبتنی بر مشارکت تمام ذینفعان در راستای تأمین حقوق شهروندی و حقوق حیوانات برای به‌سامان کردن این وضعیت مناقشه‌آمیز است.

کلیدواژه‌ها: تمایز، تعارض اجتماعی، حیوانات همراه، دلبستگی، سگ‌گردانی و مصرف نمایشی

۱. استادیار آینده‌پژوهی، بخش حکمرانی فرهنگی و اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران
✉ samanyousefvand@ut.ac.ir

* نویسنده مسئول

۲. دانش‌آموخته دکتری جامعه‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
✉ sara.hemmat71@gmail.com

۳. دکتری جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
✉ shabanzadehiman@gmail.com

۱. مقدمه و بیان مسئله

جامعه ایرانی در سال‌های اخیر با پدیده‌ای نوظهور و چالش‌برانگیز به نام «حیوانات همراه» مواجه شده که از یک رفتار حاشیه‌ای در میان طبقات مرفه شهری به معضلی فراگیر در تمام سطوح اجتماعی تبدیل شده است که نشان‌دهنده تغییرات عمیق فرهنگی و ارزشی در سبک زندگی جامعه ایرانی است. جامعه ایرانی در برابر این سبک زندگی واکنش یکپارچه و همگنی نداشته و شکلی از یک میدان مناقشه‌آمیز را ترسیم می‌کند که نمایانگر دوگانگی اجتماعی ژرف است.

اگرچه نگهداری حیوانات در جوامع سنتی عمدتاً کارکردهای ابزاری مانند نگهبانی و شکار داشته است، اما از نیمه دوم قرن بیستم به بعد، همزیستی با حیوانات به‌ویژه در نقش جایگزین روابط خانوادگی و انسانی گسترش یافت (ابروشن، ۱۳۹۹، ۴). در سال ۲۰۱۸ حدود دو میلیارد حیوان همراه در جهان وجود داشت که شامل بیش از ۹۰۰ میلیون سگ و ۶۰۰ میلیون گربه خانگی بود؛ این روند از ۲۰۲۰ به بعد رشد چشم‌گیری داشته است. در ایران نیز تعداد سگ‌های خانگی شناسنامه‌دار از حدود یک میلیون مورد در سال ۱۳۸۸ به ۴/۵ میلیون در سال ۱۳۹۷ رسیده است. این آمار فزاینده بیانگر نمایش گونه‌جديدی از روابط انسان و حیوان و همزیستی آنان با هم است که علی‌رغم مغایرت با زیست جامعه ایرانی، انگاره‌های فرهنگی و باورهای دینی ابتدا در بین طبقات مرفه و در دهه‌های اخیر در بین سایر لایه‌های اجتماعی تسری یافته است و نهاد خانواده و سبک زندگی ایرانی را با تغییرات محسوس و تهدیدات جدی مواجه ساخته است.

نگهداری از حیوانات همراه در کلان‌شهرها، پدیده‌ای است که در ارتباط با تبادل فرهنگی و تغییر ارزش‌ها و اقتباس از فرهنگ‌های غربی و فقدان تعریف منطقی روابط و عدم مهارت ارتباط اجتماعی، تغییر ذائقه افراد و همچنین ظهور نیازهای جدید نسل جوان در قالب نوعی ژست اجتماعی به وجود آمده است، لیکن انگیزه افراد از نگهداری حیوانات همراه به‌مثابه شیء زینتی، به‌مثابه همدم، به‌مثابه فرزند، به‌مثابه موجودی متعالی، به‌مثابه دوست، به‌مثابه اسباب‌بازی، به‌مثابه نگهبان، به‌مثابه موجودی برای

فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران

۶

دوره XX، شماره XX
فصل ۱۴۰۵/۱۴۰۶
پیاپی XX

عشق‌ورزی و به‌مثابه داروی ضدافسردگی نیازمند فهم جدید از مناسبات رابطه انسان و حیوان است. مبتنی بر چنین وضعیتی، لازم است که ابعاد مسئله همزیستی با حیوانات همراه مورد بررسی قرار گیرد؛ زیرا الگوها و رفتارهای جدید مواجه با حیوانات همراه در طی این سال‌ها گواه بر سبک زندگی جدیدی است که چندان با انگاره‌های دینی و اخلاقی رسمی جامعه همخوانی ندارد؛ از این‌رو؛ این حوزه نیازمند مطالعه و شناخت عمیق است، این در حالی است که مطالعات در این رابطه محدود است و در شرایط کنونی شاهد افزایش بی‌نظمی و بروز رفتارهای نامناسب و ضد اجتماعی در میان بازیگران مرتبط با این مسئله هستیم.

همچنان که پیمایش اجتماعی (۱۴۰۲) در شهر تهران نشان می‌دهد که اکثریت پاسخگویان (۶۲/۱ از ۱۰۰) بر این باورند که «نگهداری از سگ در خانه با فرهنگ خانواده ایرانی منافات دارد» و «نگهداری از حیوان خانگی در منزل موجب آزار حیوان می‌شود» و همچنین کمتر از نیمی (۴۱/۲ از ۱۰۰) از آن‌ها معتقدند «حیوان خانگی هم‌بازی خوبی برای کودکان است». براساس مطالعات اکتشافی در سطح شهر تهران حتی این امر باعث بروز منازعه میان شهروندان و افزایش تعارض اجتماعی در جامعه شده است. به نحوی که براساس آمارهای ارائه شده در سال ۱۴۰۱ روزانه در حدود ۲۰ مورد سگ‌گزیدگی در شهر تهران اتفاق افتاده است که بخش اعظم این سگ‌گزیدگی‌ها توسط سگ‌های صاحب‌دار اتفاق افتاده است (گزارش وزارت بهداشت، ۱۴۰۳). علاوه بر این؛ افزایش حیوانات همراه به‌ویژه سگ‌گردانی، پیامدهای مهمی در حوزه سلامت عمومی دارد. سگ‌ها ناقل بیش از ۳۰۰ بیماری مشترک انسان و دام از جمله؛ هاری، کیست هیداتیک، سالک، کال‌آزار، لاروهای مهاجر احشایی، بروسلوز و لپتوسپیروز هستند. این بیماری‌ها عمدتاً از طریق گازگرفتگی یا تماس مستقیم با حیوان منتقل می‌شوند. مستند به گزارش وزارت بهداشت در سال ۱۴۰۳، از ۴۰۰۸۹۹ مورد حیوان‌گزیدگی، ۲۶۶۱۹۰ مورد (بیش از نصف) توسط سگ بوده است؛ که از این میان ۱۵۴۹۸۳ مورد توسط سگ‌های صاحب‌دار و ۱۱۱۲۰۷ مورد توسط سگ‌های ولگرد رخ

داده است. قابل ذکر است که ایران از نظر تعداد مرگ و میر هاری ناشی از سگ‌گزیدگی تا سال ۲۰۲۰ در رتبه سوم جهان قرار دارد (سلیمانی و همکاران، ۱۴۰۲).

با عنایت به وجوه تشدید یافته مسئله در کلانشهر تهران، همچنان نه تنها مطالعات در این خصوص حداقلی است؛ بلکه سیاست‌گذاری در این رابطه بشدت فقیر است. در این چارچوب این مطالعه تلاش دارد وجوه مسئله‌مندی این پدیده نوظهور در جامعه شهری تهران را مورد بررسی قرار دهد. زیرا ساماندهی و قانونمند نمودن رفتارهای اجتماعی در جامعه، ضرورتی بنیادین در تقویت حیات اجتماعی پویا و سالم در کلانشهر تهران است. با عنایت به مسائل مطرح شده؛ هدف این تحقیق فهم تجربه زیسته شهروندان تهرانی از پدیده حیوانات همراه (با تأکید بر پدیده سگ گردانی) است.

۲. پیشینه پژوهش

مطالعات نوری و سبویی جهرمی (۱۴۰۲)؛ وراثی (۱۴۰۰)؛ بیاتی (۱۴۰۰)؛ جمالی و ذوالفقارطلب (۱۴۰۰)؛ خوش رفتار (۱۴۰۰)؛ مکتبی و همکاران (۱۴۰۰)؛ معلمی و همکاران (۱۳۹۹) و استروبینگ و سارنبو^۱ (۲۰۲۱) نشان می‌دهد؛ نزدیکی حیوانات به حریم زندگی انسان و مشکلاتی که نگهداری سگ برای همسایه‌ها از نظر سرو صدا و ایجاد رعب و وحشت در معابر و اهالی ایجاد می‌کند در مقررات کیفری به تازگی ممنوعیت و محدودیت‌هایی در این حوزه اعمال شده است. لیکن در قانون مجازات اسلامی این موضوع می‌بایست به صراحت مورد توجه قرارگیرد چرا که صرف صدور بخشنامه و دستور مبنی بر ممنوعیت سگ‌گردانی، تا زمان تصویب در قانون نمی‌تواند ضمانت اجرای لازم را داشته باشد.

مطالعات کریمیان صیقلانی (۱۴۰۲)؛ اورگائو و همکاران^۲ (۲۰۲۰)؛ آلفرد^۳ (۲۰۲۰) و ورث و کوی^۴ (۲۰۱۸) از منظر پزشکی نشان می‌دهد بدلیل خطر بالاتر

1. Striwing & Sarenbo
2. Overgaauw & etal
3. Alford
4. Worth & Cave

انتقال عفونت‌های مشترک بین انسان و دام بر اثر روندهایی مانند خوابیدن با حیوانات همراه، اجازه دادن به حیوانات همراه برای لیسیدن صورت یا زخم‌ها، حوادث گاز گرفتن، نگهداری از حیوانات عجیب و غریب، دادن آگاهی‌های پزشکی، مراقبتی و بهداشتی به صاحبان حیوانات همراه و واکسیناسیون آنها جهت حفظ سلامتی انسان و حیوان بسیار ضروری است. زیرا میزان آگاهی صاحبان سگ در مورد بیماری‌های انگلی منتقله از سگ به انسان بسیار ضعیف بوده است.

مطالعات حوزه روانشناختی را می‌توان در قالب دو دیدگاه؛ تأثیر مثبت نگهداری از حیوانات همراه بر سلامت روانی و تأثیر منفی آنها بر سلامت روانی افراد دسته‌بندی کرد: مطالعات باقری و همکاران (۱۴۰۱)؛ بنی هاشم نژاد و همکاران (۱۳۹۸)؛ هلند و همکاران^۱ (۲۰۲۲)؛ تان و همکاران^۲ (۲۰۲۱)؛ کیم و همکاران^۳ (۲۰۲۰)؛ آلفرد (۲۰۲۰)؛ هینیک و همکاران^۴ (۲۰۱۹)؛ بروکس و همکاران^۵ (۲۰۱۸)؛ ساندروز و همکاران^۶ (۲۰۱۸)؛ بالوئرکا و همکاران^۷ (۲۰۱۴)؛ پترسن^۸ (۲۰۱۱)؛ ولز^۹ (۲۰۰۹) و پارسلو و همکاران^{۱۰} (۲۰۰۵) بیانگر این است که حیوانات همراه در شرایط بحرانی و با مدیریت ذهنی، نقش مثبتی در تأمین نیازهای عاطفی و درمان بیماری‌های روانی و افزایش سلامت روانی افراد دارند. آن‌ها منبعی از همراهی، آسایش و حمایت عاطفی و اجتماعی برای کمک به عبور از بحران‌های شخصی مانند سوگ برای صاحبانشان هستند. اما عسکری کرمی و همکاران (۱۳۹۹)؛ اکبری زردخانه و همکاران (۱۳۹۰)؛ بولر و بالانتین^{۱۱} (۲۰۲۰) و کید و همکاران^{۱۲} (۱۹۸۳) در مطالعات خود نشان دادند؛

1. Holand
2. Tan & etal
3. kim & etal
4. Hinic & etal
5. Brooks
6. Saunders & etal
7. Balluerka & etal
8. Petersen
9. Wells
10. parslow
11. Buller & Ballantyne
12. Kidd & etal

افرادی که بدون حیوان همراه زندگی می‌کنند، شادکامی، سلامت روانی و مهارت‌های ارتباطی بیشتری نسبت به افرادی که با حیوان همراه زندگی می‌کنند، دارند. زیرا داشتن حیوان همراه همان قدر که تأثیرات مثبت بر شادکامی می‌گذارد. به دلیل شرایط نگهداری، ترس از دست دادن حیوان همراه و انس گرفتن به آن مشکلاتی را به وجود می‌آورند که می‌تواند شادکامی افراد نگهدارنده حیوان را تحت تأثیر قرار دهد و میزان وابستگی شخصی به آن حیوان می‌تواند سلامت روان فرد را نیز از سویی کاهش دهد.

مطالعات باقری و همکاران (۱۴۰۱)؛ خدادادی (۱۴۰۱)؛ تقوی (۱۳۹۹)؛ رادمرد (۱۳۹۷)؛ ردالم^۱ (۲۰۲۰)؛ روان و کارتال^۲ (۲۰۱۸)؛ ایروین و سیلیا^۳ (۲۰۱۷) و هورن و میر^۴ (۱۹۸۴) از منظر جامعه‌شناختی نشان می‌دهد که نگهداری حیوانات همراه رو به افزایش است و افراد به دلیل ایجاد سبک دلبستگی ایمن، افزایش عشق و علاقه، شادمانی، شکل‌گیری خانواده بین‌گونه‌ای، افزایش ارتباطات اجتماعی و شخصیتی، عدم تمایل به فرزندآوری، بازاندیشی فرهنگ مدرن، تضعیف باورها و اعتقادات مذهبی، شرایط نامطلوب اقتصادی و آینده مالی، تضعیف سرمایه اجتماعی و دگرگونی سبک زندگی تحت تأثیر عوامل گوناگونی مانند رسانه‌های قدرتمند، مدگرایی، تبعیت از فرهنگ غربی، بی‌هویتی، خودنمایی و تمایزجویی علی‌رغم مغایرت با فرهنگ و آموزه‌های اخلاقی خود به حیوان همراه، همزیستی با آنها و تعامل با غیرهمنوع علاقه نشان می‌دهند.

با عنایت به مطالعات تجربی در رابطه با علل و زمینه‌های گرایش به نگهداری از حیوانات، عمده این تحقیقات در حوزه روان‌شناسی و با تمرکز بر ویژگی‌های شخصیتی صاحبان حیوانات همراه و تأثیر حیوانات همراه بر روی متغیرهای مختلف روان‌شناختی بوده است. همچنین پژوهش‌هایی نیز در زمینه مبانی فقهی، حقوقی و پزشکی صورت گرفته است. با این وجود در حوزه جامعه‌شناسی و با اتکا بر دیدگاه‌های افراد مطلع و

1. Redmalm
2. Rowan & kartal
3. Irvine & Cilia
4. Horn & Meer

کارشناس در کلانشهر تهران پژوهش قابل اتکایی انجام نشده است. در حالیکه شکاف اصلی در تفسیر معنایی و درک ساختار اجتماعی این پدیده در بستر زندگی روزمره در شهر تهران نهفته است. برای پر کردن این خلاء، مطالعه حاضر از چارچوب پدیدارشناختی بهره می‌برد. این انتخاب مبتنی بر این فرض است که برای فهم چیستی و چگونگی یک رفتار اجتماعی پیچیده مانند نگهداری از حیوانات همراه در فرهنگ شهری، نیاز به درک عمیق «تجربه زیسته»^۱ افراد داریم تا از سطح توصیفی فراتر رفته و با استفاده از بنیان‌های نظری این رویکرد به افق معنایی پدیده حیوانات همراه، دست یابیم.

۳. چارچوب نظری پژوهش

این پژوهش بر پایه‌های پدیدارشناسی استوار است تا به ماهیت تجربه‌های مشترک صاحبان حیوانات همراه و افرادی که به نوعی با این حیوانات در ارتباطند (شهروندان عادی، دامپزشک، پژوهشگران، کارشناسان اجتماعی و...) دست یابد. در این راستا به مرور مجموعه‌ای از نظریات مرتبط از قبیل سبک زندگی و هویت آنتونی گیدنز، مدرنیته سیال زیگموند باومن^۲، سبک زندگی پی‌یر بوردیو و مصرف نمایی تورشتاین و بلن که تناسب مفهومی و قرابت معنایی با این مطالعه دارند، می‌پردازد.

هدف پژوهش پدیدارشناسی، توصیف صریح و شناسایی پدیده‌هاست، آنگونه که در موقعیتی خاص از سوی افراد ادراک می‌شوند (وندرستوپ^۳، ۲۰۰۹). پدیدارشناس می‌پرسد این تجربه چیست و به چه می‌ماند (مارایس و تیزدیل^۴، ۲۰۰۲). محقق به بسط و ترکیبی توصیفی از جوهره و ماهیت تجربه می‌پردازد. این توصیف شامل دو پرسش، چه چیزی تجربه شده و چگونه تجربه شده است؟ (موستاکاس^۵، ۱۹۹۴).

1. Lived Experience

2. Bauman

3. Vanderstoep

4. marrais & tisdale

5. Moustakas

از منظر گیدنز، پدیده حیوانات همراه در تقاطع دو مفهوم کلیدی «سبک زندگی» و «هویت» مورد بررسی قرار می‌گیرد. گیدنز سبک زندگی را مجموعه‌ای کم و بیش جامع از عملکرد می‌داند که فرد آنها را برای برآورده کردن نیازهای جاری خود و همچنین راهی برای تشخیص و هویت بخشیدن به خود انتخاب می‌کند (گیدنز، ۱۳۸۳، ۱۲۰). در تهران، جایی که نهادهای سنتی (مانند خانواده گسترده یا نهادهای محلی قوی) ضعیف شده‌اند، سبک زندگی جایگزین اصلی برای تعریف خویشتن می‌شود. نگهداری از حیوان همراه، یک انتخاب فعال در این سبک زندگی است که به فرد امکان می‌دهد تا هویت خود را در حوزه عمومی اعلام کند. از سوی دیگر با توجه به پیوند سبک زندگی با مدرنیته متأخر، هویت در این دوران به امری تأملی و روزمره تبدیل شده است که در قالب برنامه‌هایی به نام سبک زندگی محقق می‌شود. این امر به ویژه در روابط دنیای مدرن مشهود است که در آن روابط خانوادگی دیگر حامل پیوندهای اجتماعی سازمان‌یافته نیستند (گیدنز، ۱۳۸۴، ۱۲۹). هویت دیگر یک واقعیت ثابت نیست، بلکه پروژه‌ای است که فرد باید مدام آن را شکل دهد و بازآفرینی کند. گیدنز معتقد است مدرنیته، علاوه بر فرصت‌ها، پدیده‌های ناخواسته‌ای مانند سردرگمی اخلاقی و عاطفی، احساس بیهودگی و تنهایی را به ارمغان می‌آورد (گیدنز، ۱۳۸۴، ۲۶۱). در این بستر، رابطه با حیوان همراه می‌تواند به عنوان ابزاری برای مدیریت این تنهایی و ساخت هویت شخصی در برابر تغییرات نهادهای اجتماعی مدرن مورد استفاده قرار گیرد. حیوان همراه فضایی قابل اعتماد را فراهم می‌کند که در آن فرد می‌تواند بدون نیاز به پیچیدگی‌های تعاملات انسانی (مانند قضاوت، نقد یا تعهدات متقابل سنگین)، احساس تعلق و کفایت عاطفی کند. این رابطه به هویت نیازمند تجدیدنظر و بازاندیشی (گیدنز و بردسال، ۱۳۸۶، ۲۱۰) شکل و ثباتی موقت می‌بخشد. زیگموند باومن روابط و پیوندهای انسان و به طور خاص مسئله عشق را در فضای مدرنیته سیال بررسی می‌کند. از نظر باومن در یک جهان مملو از تلفن همراه و شبکه‌ها، در حال حاضر ارتباطات و پیوندهای اجتماعی سست‌تر، ضعیف‌تر و از نظر عاطفی کمتر

رضایت بخش بوده و باعث شیوع احساس تنهایی همه‌گیری می‌شوند که پیامد تغییرات ساختارهای اجتماعی می‌باشد، برای باومن، بحران احساس تنهایی، به عنوان اشکال جدید از جامعه پذیری، رخ می‌نماید که سابقاً این کارکرد یعنی جامعه پذیری افراد به واسطه پیوندهای اجتماعی صورت می‌گرفت (باومن، ۱۳۸۷، ۳۸-۳۵). او معتقد است ساکنان جامعه سیال مدرن فاقد هرگونه پیوند ناگسستی و همیشگی هستند و تنها به این نیاز دارند که پیوندهای سستی با یکدیگر داشته باشند. در این چارچوب، حیوانات همراه می‌توانند به عنوان تلاشی برای یافتن ثبات و تعهد غیرقابل فسخ در جهانی متغیر تفسیر شوند.

بردیو سبک زندگی را عنصر تبیین‌کننده مفهوم تمایز و محصول نظام‌مند عادت‌واره می‌داند که از خلال رابطه‌اش با آن درک می‌شود و به صورت نظامی از نشانه‌ها در می‌آید که بیشتر جنبه عینی داشته، به گونه نمادین به فرد هویت می‌بخشد و میان اقشار مختلف تمایز ایجاد می‌کند (بردیو^۱، ۱۹۸۴). پس عادت‌واره‌ها و سرمایه‌های فرد در میدان‌های مختلف درون فضای اجتماعی الگوی مصرف و به طبع آن سبک زندگی خاصی را برای فرد و گروه به وجود می‌آورند که منجر به تمایز اجتماعی و هویت بخشی می‌شود. افراد به واسطه برخورداری از انواع مختلف سرمایه دست به مصرف فرهنگی و مادی می‌زنند. اغلب افراد تلاش می‌کنند با مصرف نوع خاصی از کالاها یا نوع خاصی از پوشاک و ... تغییر طبقاتی خود را اعلام کنند و یک هویت طبقاتی و سبک زندگی جدیدی را به دست آورند. نظریه بوردیو، به ویژه مفاهیم عادت‌واره^۲ و تمایز^۳، به تحلیل چگونگی تبدیل شدن نگهداری حیوان همراه به یک مصرف نمادین کمک می‌کند. این دیدگاه امکان بررسی این موضوع را فراهم می‌آورد که چگونه طبقه اجتماعی، دسترسی به منابع (سرمایه فرهنگی و اقتصادی برای مراقبت‌های پیشرفته) و سبک زندگی افراد، بر نوع و عمق رابطه با حیوان همراه تأثیر می‌گذارد و این رابطه چگونه به عنوان ابزاری برای بازتولید مرزهای اجتماعی عمل می‌کند.

1. Bourdieu
2. Habitus
3. Distinction

وبلن با استفاده از عبارت مصرف نمایی به مصرف کالاهای تجملی و تظاهر به آن و افزایش تظاهر به مصرف و هم چشمی تاکید می‌کند. بنا بر نظر وبلن خرید نمایی به گرایش فردی برای خرید و مصرف کالاهای گران بها و به‌طور عمده برای نشان دادن ثروت، منزلت و تصویر شخصی می‌پردازد. به اعتقاد وبلن مصرف نمایی ابزاری جهت تبلیغ ثروت و در پی آن کسب پایگاه اجتماعی والا تر است (وبلن، ۱۳۸۶، ۱۷). از نظر او مصرف کالای تجملی (حیوان همراه) مستقیماً موجب خشنودی مصرف کننده آن می‌شود و از این رو نشانه اربابی است. مصرف این گونه کالاهای عالی گواهی بر ثروتمندی و یک رفتار افتخار آمیز است. اکنون که گسترش وسایل ارتباطی و تحرک جمعیت، شخص را در معرض دید مردم بسیاری قرار می‌دهد، جز نمایش دادن کالا و امکانات زندگی، وسیله دیگری برای داوری کردن درباره اعتبار شخص وجود ندارد.

امروزه در امتداد تحولات جهانی در جامعه ایرانی نیز شاهد تغییراتی در سبک زندگی هستیم و از جمله نشانه‌های این تغییر را می‌توان به تغییر نگرش افراد نسبت به پدیده‌هایی از قبیل حیوانات دید. اگر چه تحلیل فرهنگ و سبک زندگی جامعه ایرانی به واسطه رسوخ باورهای فرهنگی و دینی و همچنین ظهور عناصر مدرنیزاسیون و تغییرات نسلی پیچیدگی‌های خاص به خود را دارد؛ اما در این مطالعه تلاش بر آن است که صرفاً بر پدیده حیوان‌همراهی تمرکز شود و زمینه‌های گرایش شهروندان تهرانی به آن را بررسی نماید. مرور تحقیقات پیشین در این زمینه نشان می‌دهد؛ مطالعات انجام شده در مورد مسئله حیوانات همراه بر جنبه‌های مختلف فقهی، حقوقی، پزشکی و روانشناختی این مسئله متمرکز شده است و کمتر پژوهشی در ایران ابعاد جامعه‌شناختی مسئله حیوانات همراه را به‌طور عمیق مطالعه کرده است.

۴. روش پژوهش

رویکرد غالب پژوهش، کیفی و هدف آن کاربردی است. روش اصلی تحلیل مورد استفاده، پدیدارشناسی تفسیری است که برای دستیابی به هدف اصلی پژوهش؛ یعنی شناسایی و واکاوی عمیق تجربه زیسته صاحبان حیوانات همراه (لایه اول تحلیل)

انتخاب شده است. جامعه و نمونه آماری مورد مطالعه از دو بخش مجزا تشکیل شده است که برای پوشش دادن هر دو سطح تجربه زیسته و تفسیر ساختاری طراحی شده است: الف) مشارکت‌کنندگان اصلی (تجربه‌کنندگان): شامل افرادی که در شهر تهران ساکن بوده و به طور فعال دارای حیوان همراه (به ویژه سگ) هستند. ب) مطلعین کلیدی (تفسیرکنندگان ساختاری): شامل افرادی که دیدگاه تخصصی، اجتماعی، یا نهادی نسبت به پدیده مورد نظر دارند. با توجه به ماهیت عمیق پژوهش، از روش نمونه‌گیری هدفمند با ملاک^۱ و گلوله‌برفی^۲ استفاده شده است. حجم و ترکیب نمونه اولیه (مجموعاً ۱۷ نفر) شامل؛ ۷ نفر صاحبان حیوانات همراه و ۱۰ نفر مطلعین کلیدی (۲ نفر صاحب پت‌شاپ و دامپزشک، ۲ پژوهشگر ۶ شهروند) است. برای تأمین اشباع مفهومی و نظری مورد نظر، دو جلسه خبرگانی با مطلعین کلیدی برگزار شد. کفایت نمونه‌گیری از معیار اشباع داده‌ها یا نظری (به نقل از ساندرس و همکاران، ۲۰۱۸) استخراج شده است. ابزار اصلی، مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته است که برای پوشش هر دو لایه تحلیل طراحی گردید: بخش پدیدارشناسی (لایه اول): سؤالات مستقیماً برای کشف تجربه خالص و معنای درونی رابطه طراحی شدند (مانند توصیف لحظات نزدیکی عاطفی و نقش جایگزین حیوان). بخش تحلیلی-ساختاری (لایه دوم): سؤالات برای روشن کردن ابعاد اجتماعی، قانونی و اخلاقی پدیده مبنا قرار گرفت (مانند نحوه تفسیر دیگران از این انتخاب، یا ابعاد قانونی و دینی موضوع).

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها متن مصاحبه‌های انجام شده مورد کدگذاری باز واقع شدند. در کدگذاری باز با تجزیه و تحلیل سطر به سطر متن مصاحبه‌ها، مفاهیم اولیه استخراج و با مقایسه و دسته‌بندی مفاهیم، مقوله‌ها استخراج شدند. در این چارچوب پس از کدگذاری اطلاعات و طبقه‌بندی کدهای مشابه در مضامین مشخص، در مجموع ۱۸۴ کد اولیه، ۲۱ مضمون فرعی و در نهایت ۶ مضمون اصلی احصا گردید.

1. Purposive Sampling
2. Snowball method

فرآیند تحلیل داده‌ها و اعتباربخشی تحلیل داده‌ها در دو مرحله اصلی؛ تحلیل پدیدارشناختی و تحلیل تلفیقی و تفسیری متناسب با ترکیب نمونه‌گیری تلفیقی، انجام می‌پذیرد. برای ارزیابی اعتبار داده‌ها از تکنیک «روایی تفسیری^۱» استفاده شده است. این تکنیک با مقایسه نتایج حاصل از لایه اول (تجربه زیسته) با تفسیرهای ساختاری ارائه شده توسط مطلعین کلیدی (لایه دوم) به اعتبارسنجی متقابل^۲ دست یافته و روایی یافته‌ها را تقویت می‌نماید.

جدول ۱. مضامین اصلی، فرعی و کدهای اولیه شناسایی شده در خصوص حیوانات همراه

ردیف	مضامین فرعی	مقوله/ مفهوم	مقوله مرکزی
۱	مکان‌یابی در شبکه اجتماعی	مصرف نمایی و مکان‌یابی خویشتن: کنش برای مکان‌یابی هویت	تقاطع چندگانه دلبستگی، تمایز و تعارض اجتماعی
۲	سبک زندگی مصرفی		
۳	رسانه‌های مروج سگ همراهی		
۴	خوددرازی و کسب پرستیژ		
۵	دگرگونی در نهاد خانواده	ظهور اشکال جدید خانواده	
۶	زندگی تک‌زیستی		
۷	والدینمایی عاطفی		
۸	فرزندمداری		
۹	ایجاد دلبستگی ایمن	دلبستگی عمیق و کنش‌های عاطفی متقابل	
۱۰	احساس تنهایی و کاهش پیوندهای عاطفی		
۱۱	ناپایداری و شکننده بودن روابط عاطفی		
۱۲	بحران‌ها و خلاء عاطفی		
۱۳	ترحم و دلسوزی		
۱۴	تشخیص بخشی به حیوان		
۱۵	مزاحمت و برهم زدن نظم عمومی جامعه	تقابل و منازعه اجتماعی	
۱۶	ناآگاهی شهروندان		
۱۷	افول ارزش‌های اخلاقی	دگردیسی هویتی - ارزشی	
۱۸	تضعیف اعتقادات دینی		
۱۹	هویت خواهی سرگردان		
۲۰	قوانین ضعیف	سیاست‌های غیربازدارنده	
۲۱	رهاشدگی جامعه		

1. Interpretive Validity

2. Triangulation

۵. یافته‌های پژوهش

۵-۱. مصرف نمایشی و مکان‌یابی خویشتن

یافته‌های حاصل از مصاحبه‌های عمقی با صاحبان حیوانات همراه، گویای نقش محوری این پدیده در فرآیند «هویت‌سازی نمایشی» و «تعیین موقعیت اجتماعی» در بستر جامعه مصرفی مدرن است. تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که حیوان همراه، فراتر از یک موجود زنده، به یک «سرمایه نمادین» و ابزار ارتباطی تبدیل شده است که از طریق آن، فرد هم به بازتعریف خویشتن می‌پردازد و هم این بازتعریف را در عرصه عمومی به نمایش می‌گذارد.

به عنوان مثال، مصاحبه‌شونده شماره (۱) با اشاره به الگوبرداری از زندگی هنرپیشه‌ای سرشناس، «نارین» را نه صرفاً به عنوان یک همزیست، بلکه به عنوان منبع تولید محتوا و سکوی عرض اندام در فضای مجازی توصیف می‌کند. این گزاره، نمونه بارزی از «مصرف نمایشی» است؛ جایی که حیوان به یک کالای فرهنگی تبدیل می‌شود که امکان خودابرازی و جلب توجه (فالوور) را فراهم می‌سازد. هزینه‌های گزاف برای غذای باکیفیت، آرایشگاه و برنامه‌های مراقبتی ویژه که توسط مصاحبه‌شونده شماره (۱۶) برشمرده می‌شود، در این چارچوب، نه به عنوان هزینه‌های معیشتی، بلکه به عنوان «هزینه‌های نمایشی» برای اثبات توان مالی و کسب منزلت اجتماعی تفسیر می‌شود.

مصاحبه‌شونده شماره (۱) می‌گوید:

زندگی هنرپیشه مورد علاقه‌ام با گربه‌اش را همیشه دنبال می‌کنم. با دیدن روابط عاطفی آنها، نارین را از مرکز نگهداری از حیوانات خریدم. نارین با کارهای بامزه‌اش هر روز برای حضور در فضای مجازی و ارتباط مستمر با فالوورهایم، محتوا تولید می‌کند. نارین سبک زندگی خاص خود را دارد؛ غذای با کیفیت، فعالیت بدنی و ورزش روزانه، سرگرمی و بازی، حمام، بهداشت دهان و دندان و در نهایت برنامه مشخص برای خواب. بسیاری از افراد در دایرکت درخواست دوستی و مشاوره در خصوص حیوان خانگی‌شان دارند. نارین نه تنها مرا محدود نکرد بلکه فرصت مطرح شدن و عرض اندام ایجاد کرد. (صاحب حیوان همراه).

داده‌ها حاکی از آن است که حیوانات همراه به عاملی کلیدی در مکان‌یابی فرد در نقشه

اجتماعی تبدیل شده‌اند. اظهارات مصاحبه‌شونده شماره (۱۶) آشکارا نشان می‌دهد که حیوان همراه به یک «سرمایه اجتماعی» و پل ارتباطی بدل گشته است. در اینجا، فرد با استفاده از این واسطه، موفق می‌شود خود را در یک گروه اجتماعی خاص جا بیندازد و احساس تعلقی را که احتمالاً در فقدان آن بوده، جبران کند. این فرآیند، دقیقاً همان مکان‌یابی خویشتن در میدان‌های اجتماعی نوظهور است.

مصاحبه‌شونده شماره (۱۶) بر این باور است که:

نیاز من فقط خوراک و پوشاک و مسکن نیست؛ بنجی (سگ) به من کمک کرد تا ارتباطاتم با دوستانم بیشتر بشه و اونها من رو در جمع خودشون بپذیرند. در این جمع‌ها ما سرگرم تفریح خودمون هستیم و این حیوانات زبون بسته هم حسابی با هم خوش‌اند. در ماه بخشی از پول تو جیبی‌ام رو برای نیازهای بهداشتی و سلامتی بنجی هزینه می‌کنم. در سال یکبار اونو به آرایشگاه مخصوص می‌برم و بعد از کوتاهی موهاش براش جشن تولد می‌گیرم (صاحب حیوان همراه).

عمق تحلیل زمانی آشکار می‌شود که به نقش حیوان در جبران «خودپنداری ضعیف» و ساخت «هویت‌های جایگزین» می‌پردازیم. مصاحبه‌شونده صاحب هاسکی با صراحت بیان می‌کند:

دیگر کارمند شرکت ... نیستم؛ من متخصص هاسکی هستم. این حس تخصص... به من یک حس محکم داد که در زندگی روزمره کم داشتم». این گزاره، گویای یک «فرآیند هویت‌سازی جبرانی» است. فرد که احتمالاً در میدان شغلی خود نقش کم‌رنگی دارد، با ورود به میدان تخصصی نگهداری از یک نژاد خاص، برای خود هویتی جدید می‌سازد که به او حس «کنترل»، «تخصص» و «اهمیت» می‌بخشد. این کنش، تلاشی است برای پر کردن شکاف بین «خود واقعی» (یک کارمند عادی) و «خود مطلوب» (یک متخصص منحصر به فرد).

۵-۲. ظهور اشکال جدید خانواده

داده‌های میدانی نشان می‌دهد که پدیده نگهداری از حیوانات همراه تنها یک سرگرمی یا انتخاب سبک زندگی نیست، بلکه بازتابی از یک تحول اجتماعی عمیق‌تر در مفهوم خانواده و والدگری است. مصاحبه‌شوندگان به وضوح از یک آزادی‌خواهی جدید در تعریف زندگی سخن می‌گویند. مصاحبه‌شونده شماره ۵ به صراحت زندگی با سگ را انتخابی می‌داند که «فارغ از هر نوع مسئولیت و تعهدی» است و در مقابل، «تعهدات

تحمیلی» نسل گذشته قرار می‌گیرد. این گزاره، گویای میل به صمیمیت بدون بار تکلیف‌های سنتی است. در این الگوی جدید، رابطه با حیوان، یک رابطه اختیاری، انعطاف‌پذیر و متمرکز بر لذت فردی است.

مصاحبه شونده شماره (۵) بر این باور است که

چطور زندگی کردن به پدر و مادرم تحمیل شد؛ جامعه برای آنها تعهد، نقش و مسئولیت والدینی تعریف کرد و آنها مجبور به ایفای آن بودند تا در خانواده و جامعه، مقبولیت اجتماعی پیدا کنند. خوشحالم که می‌توانم چطور زندگی کردن را انتخاب و با این انتخاب فارغ از هر نوع مسئولیت و تعهدی لذت ببرم. انتخاب من زندگی با سگ و فادارم هست که از داشتش احساس غرور و خوشبختی می‌کنم (صاحب حیوان همراه).

کارکرد حیوان در این خانواده‌ها، بسیار فراتر از یک حیوان خانگی است. مصاحبه‌شونده شماره ۸ سگش «هانی» را «جایگزین خواهر» توصیف می‌کند که خلأ عاطفی ناشی از جدایی از خانواده را پر می‌کند. این «انسان‌انگاری» و نسبت دادن نقش‌های خویشاوندی، نشان می‌دهد که چگونه حیوان همراه، کارکردهای عاطفی و هویتی خانواده سنتی را بدون الزامات پیچیده آن ارائه می‌دهد. همانطور که مصاحبه‌شونده شماره ۳ اشاره می‌کند، این پدیده بخشی از یک دگرگونی بزرگ‌تر است. در این چارچوب، ازدواج و تشکیل خانواده به شیوه سنتی، به عنوان تنها گزینه مشروعیت‌یافته، جایگاه انحصاری خود را از دست داده است. در مقابل، اشکال جدید خانواده در حال ظهور هستند که در آنها، حیوان در کانون عشق و محبت قرار می‌گیرد و نقش والدی برای آن ایفا می‌شود. این، یک بازتعریف بنیادین از خانواده، از یک نهاد تکلیف‌محور به یک کانون عاطفی داوطلبانه است.

مصاحبه شونده شماره (۸) معتقد است

پدر و مادرم خیلی بهم بکن و نکن می‌کردند، بعد از جدایی از آنها خیلی تنها شده بودم، به پیشنهاد دوستم سرپرستی هانی را قبول کردم. هانی جای خواهر رو برام پر کرده، درسته حرف نمیزنه ولی وقتی باهاش درد و دل می‌کنم دورم می‌چرخه و با چشاش بهم عشق و محبت میده (صاحب حیوان همراه).

مصاحبه شونده شماره (۳) بر این باور است که:

ازدواج را اولین و آخرین راهکار تأیید شده برای تشکیل خانواده و شکل دهنده هویت سومی از زن و مرد می‌دانستند که فرد را در نقش‌های تکلیفی جنسیتی قرار می‌داد. اما در شرایط فعلی بواسطه درهم ریختگی؛ نسل جوان ایده‌هایی در خصوص زندگی مشترک و نقش‌های جنسیتی دارند که نظیر آن در نسل‌های پیشین نمود بارزی نداشته است، زندگی با حیوانات، ایفای نقش والدی برای آنها و قرار دادنشان در کانون عشق و محبت از جمله آنهاست (پژوهشگر اجتماعی).

۳-۵. دگردیسی هویتی و ارزشی

مصاحبه‌ها نشان می‌دهد که پدیده نگهداری از حیوانات همراه، در بستری از یک بحران هویت جمعی و گذار از ارزش‌های جمع‌گرا به فردگرایی لذت‌طلبانه رخ داده است. در این شرایط، حیوان همراه به یک مرجع هویتی برای افراد تبدیل شده است. همانطور که مصاحبه‌شونده شماره ۳ اشاره می‌کند، جامعه با چندگانگی، تعارض و خلأ هویتی مواجه است. در چنین فضایی که هویت‌های سنتی (خانواده، شغل، مذهب) ثبات و قطعیت پیشین خود را از دست داده‌اند، افراد به دنبال پایگاه‌های هویتی جدید می‌گردند. حیوان همراه، به دلیل وفاداری و پیش‌بینی‌پذیری‌اش، به یک «پناهگاه هویتی امن» بدل می‌شود. مصاحبه‌شونده شماره (۳) بر این باور است که:

مسئله هویت نگرانی زیادی در جامعه ایجاد کرده است به نحوی که از چندگانگی هویتی، تنوع هویتی و تعارض یا خلأ هویتی صحبت می‌شود. این سرگردانی هویتی، زمینه‌انزوای اجتماعی، تنش‌های روحی روانی و بعضاً دوگانگی شخصیتی را فراهم کرده است. در این شرایط در جامعه با دوگانگی‌های اجتماعی و فرهنگی مواجه هستیم (پژوهشگر اجتماعی).

مصاحبه‌شونده شماره ۱۴ به وضوح از جایگزینی فردگرایی لذت‌گرایانه به جای محوریت زندگی جمعی سخن می‌گوید. اعلام رضایت از این که «نیازی نیست به کسی جواب دهم» و توصیف خانه‌پدري به عنوان «خوابگاه»، گویای یک گسست عمیق از نهاد خانواده و تعهدات ناشی از آن است. در این چارچوب، حیوان «ملوس» نه یک تعهد سنگین، بلکه یک منبع لذت شخصی و عاطفی است که به فرد اجازه می‌دهد در عین داشتن یک رابطه، در انزوای خودخواسته باقی بماند و پاسخگویی کسی نباشد.

فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران

۲۰

دوره XX، شماره XX
فصل ۱۴۰۵/۱۴۰۶
پیاپی XX

پدرم و مادرم هر دو فقط دغدغه کار و مسئولیتشان را دارند. چیزی به نام خانه و خانواده برای آنها معنا ندارد و خانه برای آنها خوابگاه است. به تناسب این شرایط من و ملوس هم برنامه خودمان را داریم. البته من نه تنها انتقادی به این شرایط ندارم بلکه خوشحالم که در قبال هزینه‌ها و وقتم نیازی نیست به کسی جواب دهم و کسی نیست که بر اولویت‌ها و فی و ریت‌هایم تأثیرگذار باشد. ملوس جای همه را برایم پر می‌کند (صاحب حیوان همراه).

مصاحبه‌شونده شماره ۴ نقطه اوج این دگردیسی ارزشی را در اولویت رابطه با حیوان بر رابطه با همسر نشان می‌دهد. انتخاب جدایی از همسر به خاطر حفظ رابطه با حیوان، حاکی از بازتعریف بنیادین در نظام روابط عاطفی است. در این نظام ارزشی جدید، رابطه با حیوانی که حالات روحی فرد به آن وابسته است، از قداست و اولیوی بر خوردار می‌شود که حتی پیمان ازدواج را تحت الشعاع قرار می‌دهد. این امر، تجلی نهایی فردگرایی افراطی و جایگزینی روابط کم‌ریسک و قابل کنترل به جای روابط پیچیده انسانی است. مصاحبه‌شونده شماره (۴) می‌گوید:

زمانی که با همسرم آشنا شدم پشیمک را داشتم و او از عمق رابطه من با این حیوان خبر داشت. حتی حالات روحی من به شرایط روحی پشیمک وابسته بود. بعد از ازدواج مرد گنده به این رابطه حسادت می‌کرد و همه تلاشش را کرد تا من را از او جدا کند اما من جدایی از این مرد بی رحم و بی عاطفه را ترجیح دادم (صاحب حیوان همراه).

۴-۵. دلبستگی عمیق و کنش‌های عاطفی متقابل

تحلیل داده‌های میدانی نشان می‌دهد که رابطه بین صاحبان و حیوانات همراه در بسیاری از موارد، از یک همزیستی ساده فراتر رفته و به یک پیوند دلبستگی عمیق و جایگزین تبدیل شده است. این رابطه دارای ابعاد روانشناختی، اجتماعی و اخلاقی پیچیده‌ای است که از نیازهای عاطفی پاسخ‌نگفته نشأت می‌گیرد. مصاحبه‌شونده شماره (۱۷) با مقایسه «مخمل» با مادرش که او را ترک کرده، و مصاحبه‌شونده شماره (۵) که وفاداری سگش «بلفی» را در مقابل خیانت شوهرش قرار می‌دهد، گویای این واقعیت هستند که حیوان به یک منبع دلبستگی ایمن تبدیل شده است. از منظر این افراد، حیوان موجودی است که «طرد نمی‌کند، وفادار و قابل پیش‌بینی است». در نقطه مقابل این تصویر

ایده آل، مصاحبه شونده شماره (۱۵) جنبه دیگری از فرسودگی ناشی از مراقبت افراطی را آشکار می سازد. اظهارات وی نشان می دهد که این دلبستگی می تواند به یک مسئولیت طاقت فرسا تبدیل شود که تمام زندگی فرد را تحت الشعاع قرار دهد. این «بار مسئولیت» که با احساس گناه «این بیچاره هم جز من کسی را ندارد» تقویت می شود، می تواند به سلامت روان خود فرد آسیب زند و یک رابطه مبتنی بر عشق را به رابطه ای مبتنی بر اجبار و فرسودگی تبدیل کند.

مصاحبه شونده شماره (۱۷) می گوید:

بعد از جدایی پدر و مادرم، بی کس و تنها شدم. با مشکلات مالی می توانستم کنار بیایم اما با تنهایی و خلاء عاطفی نه. مخمل را در حالی که تولد هایش را از دست داده بود پیدا کردم. به نظرم این معجزه خدا بود که ما را سر راه همدیگر قرار داد. مادرم مرا بخاطر خودخواهی هایش ترک کرد اما مخمل وفادار و متعهد است (صاحب حیوان همراه).

مصاحبه شونده شماره (۵) می گوید:

بلفی صد شرف دارد به انسان نماهایی که بویی از انسانیت نبرده اند. از شوهرم که هیچ خیری ندیدم ولی بعد از رفتش زندگی بلفی را بهم هدیه داد تا در کنارش احساس امنیت و آرامش داشته باشم (صاحب حیوان همراه).

مصاحبه شونده شماره (۱۵) می گوید:

حیوان را باید مثل بچه تر و خشک کرد. راستش را بخواهید نگهداری و مراقبت از دو فرزندم راحت تر از پنبه بود. حداقل آنها زبان می فهمیدند!!! خیلی خسته و کلافه شده ام، در طول روز هیچ وقتی برای خودم ندارم، خب این بیچاره هم جز من کسی را ندارد، چکار می توان کرد (صاحب حیوان همراه).

مصاحبه شونده شماره (۲) به پدیده «انسان انگاری» اشاره می کند؛ فرآیندی که در آن حیوان با انتظارات یک عضو خانواده انسانی برابر دانسته می شود. این نگاه، اگرچه از سر محبت است، اما از دیدگاه منتقدان می تواند خود شکلی از ظلم ناخواسته باشد. استدلال آنان این است که با تحمیل سبک زندگی انسانی به حیوان جدایی از هم نوعان، تعیین رژیم غذایی، محدود کردن رفتارهای غریزی، هویت ذاتی و نیازهای طبیعی

حیوان را نادیده می‌گیریم. به عبارت دیگر، محبت افراطی و انسان‌انگاری، می‌تواند نوعی حیوان‌آزاری پنهان باشد که به بهانه عشق و مراقبت صورت می‌پذیرد.

مصاحبه شونده شماره (۲) بر این باور است که:

صاحبان این حیوانات آنها را عضوی از خانواده‌شان با حقوق و امتیازات ویژه می‌دانند. در رفتارها و روابطشان آن‌ها را دختر و پسر صدا می‌زنند، ناز و نوازششان می‌کنند و تمامی برنامه‌های زندگی‌شان را تابع شرایط آنها مدیریت می‌کنند، با آنها سفر می‌روند، به هنگام فوتشان سوگواری می‌کنند و بر این باورند که چون ناتوان و بی‌آزارند، می‌باید بهترین شرایط زیستی را برایشان مهیا کرد (صاحب حیوان همراه و پت شاپ).

مصاحبه‌شونده شماره (۹) بر این باور است که:

حیوانات همانند انسان دارای نظام اجتماعی هستند و جدا کردن آنها از این ساختار نظام‌مند، مصداق بارز حیوان‌آزاری محسوب. ما با اهلی کردن حیوانات ضمن ایجاد اختلال در نظام خلقت و فرایندهای فیزیولوژیکی‌شان، آن‌ها را از هم‌نوعانشان جدا می‌کنیم. ما تصمیم می‌گیریم که آنها چه غذایی بخورند؟ کجا زندگی کنند؟ چگونه رفتار کنند و در نهایت آن حیوان را از انجام رفتارهای غریزی و ارادی خود منع می‌کنیم، این کار سلامت روحی و جسمی آنها را تهدید می‌کند (شهروند).

۵-۵. تقابل و منازعه اجتماعی

یافته‌ها وجود یک شکاف هویتی_احساسی عمیق در جامعه را آشکار می‌سازد. از یک سو، شهروندانی مانند مصاحبه‌شوندگان ۱۲ و ۷، حضور حیوانات را با احساسات «انزجار، ترس و تهدید» توصیف می‌کنند و فضولات، سروصدا و به ویژه «حمله احتمالی» را نقض آشکار «آسایش» و «امنیت روانی» خود می‌دانند. در مقابل گروهی قرار دارند که در نگاه آنان، حیوان «نجیب»، «بی‌آزار» و «مانند بچه» تصویر می‌شود و رفتار شهروندان معترض، ناشی از «نفهمیدن» و «بی‌عاطفگی» تفسیر می‌گردد. این تقابل دوقطبی، زمینه را برای بروز تنش فراهم می‌سازد.

مصاحبه شونده شماره (۱۲) می‌گوید:

زندگی در شهر تهران به اندازه کافی کسل‌کننده است، یک روز هم که به پارک می‌رویم از بس سگ و گربه هست چندش می‌شود که روی نیمکت بنشینم و یا زیرانداز ببری و بتوانی از فضا

استفاده کنی!! همه جا فضولات حیوانات ریخته و صدای شان آسایش و آرامشت را بر هم می‌زند (شهروند).

مصاحبه شونده شماره (۷) می‌گوید:

دخترم در سه سالگی در پارک محله مشغول بازی بود که یک سگ بدون قلاده به سمت او حمله ور شد. صاحب سگ بسختی توانست حیوان را کنترل کند تا آسیب جسمی به دخترم وارد نشود اما متأسفانه از شدت ترس دچار لکنت شد و هنوز بعد از گذشت چهار سال از این اتفاق و انجام گفتار درمانی‌های مستمر بهبودی کامل حاصل نشده است (شهروند).

مصاحبه شونده شماره (۲) بر این باور است که:

حضور حیوانات همراه در اماکن عمومی نه تنها منبع تنش‌های اجتماعی و تهدید علیه سلامتی و امنیت افراد است بلکه نقض آشکار حقوق شهروندی می‌باشد. در حال حاضر هیچ محدودیت و ضابطه‌ای برای حضور این حیوانات وجود ندارد و محدودیت‌های در نظر گرفته شده صرفاً در حد شعار و رفع مسئولیت می‌باشد. به عنوان مثال: ورودی اکثر پارک‌ها تابلو "ورود حیوانات همراه ممنوع" نصب شده است اما در عمل هیچ نظارتی بر این مسئله نیست (شهروند).

مصاحبه شونده شماره (۱۳) می‌گوید:

روزی نیست که در اماکن عمومی شاهد مشاجره و درگیری لفظی و حتی فیزیکی شهروندان در خصوص حیوانات همراه نباشم. شهروندان صاحبان این حیوانات را نوکیسه، بی خانواده و بی فرهنگ می‌دانند و در مقابل صاحبان حیوانات نیز، شهروندان معترض را امل، بی رحم و بی عاطفه و بی کلاس می‌خوانند ... (شهروند).

مصاحبه‌شونده ۱۳ صحنه‌ای زنده از عواقب این تعارض را در قالب مشاجره لفظی ترسیم می‌کند. نکته کلیدی، فراتر رفتن اختلاف از یک بحث ساده و تبدیل آن به یک نزاع هویتی است. واژه‌هایی که طرفین برای یکدیگر به کار می‌برند: «نوکیسه، بی‌فرهنگ» در مقابل «امل، بی کلاس» نشان می‌دهد که این بحث، دیگر صرفاً درباره حیوانات نیست، بلکه درباره «سبک زندگی، طبقه اجتماعی و سرمایه فرهنگی» است.

۵-۶. سیاست‌های غیربازدارنده

تحلیل مصاحبه‌ها نشان می‌دهد که هسته اصلی پدیده حیوانات همراه، نه صرفاً در خود پدیده، بلکه در فقدان یک چارچوب حکمرانی شفاف، بازدارنده و اجرایی است.

همان‌طور که مصاحبه‌شوندگان (۲، ۹، ۱۳) به وضوح اشاره می‌کنند، عدم تصویب قانون بدون و جرم‌انگاری نامناسب، فضایی ایجاد کرده که در آن هیچکس نه شهروند عادی، نه صاحب حیوان، نه مأمور پلیس و نه دستگاه اجرایی - تکلیف شفاف‌ی ندارند. این وضعیت به رهاسازی و فعالیت بدون نیاز به پاسخگویی در این زمینه دامن زده است. شهروندی که مورد حمله قرار می‌گیرد، نمی‌داند به کجا شکایت کند و نه می‌داند از چه کسی شکایت کند، زیرا قانون صریح و مجازات متناسبی وجود ندارد.

در امتداد این ره‌آلودگی، اقتصاد غیررسمی سودآوری ایجاد شده است و شبکه‌ای گسترده از ذی‌نفعان، از مافیای دلالی و پرورش‌دهندگان غیرقانونی تا پت‌بلاگرها و دامپزشکان فاقد مجوز، پدید آمده‌اند که منافعشان در تداوم این رویه است. از سوی دیگر رویکرد بی‌توجهی و تاخیری دولت در مواجهه با مسئله، نه تنها مسئله را حل نکرده، بلکه موجب شده تا هزینه‌های گزاف درمانی، قضایی و خدماتی به دولت تحمیل شود. از آنجایی که پدیده حیوانات همراه، ماهیتی فرهنگی-اجتماعی دارد، حل آن نیازمند مداخلات نرم و فرهنگی است. اما در عمل، به دلیل خلأ قانونی و برنامه فرهنگی، تنها مواجهه موجود، قهری و انتظامی است که در بهترین حالت، تنها می‌تواند علانم را به طور مقطعی مهار کند. مصاحبه‌شونده شماره (۹) بر این باور است که:

فقدان سیاست‌های بازدارنده در خصوص حیوانات همراه زمینه فعالیت غیرقانونی مافیا و دلالان، پرورش‌دهندگان و مالکان حیوان، تولیدکنندگان مواد خوراکی و دارویی، حامی نماها و بلاگرها و پت بلاگرها و مشاغل تزئینی مانند مربی حیوانات، آرایشگر، پت شاپ‌ها و دامپزشکان غیرقانونی را فراهم کرده تا از این بازار نامشخص و بدون قانون برای سود شخصی خود بدون در نظر گرفتن حقوق شهروند و حیوان به فعالیت بپردازند.

مصاحبه‌شونده شماره (۱۳) بر ضرورت نقش‌آفرینی دولت و نهادهای متوالی در خصوص ساماندهی حیوانات همراه در راستای نظم عمومی تأکید دارد و معتقد است:

شیوه عملکردی دولت و سازمان‌های مربوطه و عدم پذیرش ماجرا و عدم تصویب قانون بدون باعث شده که دولت هزینه درمانی، خدماتی، دارویی، خوراکی و قضایی بسیاری را صرف این ماجرا و آسیب‌های بعدی کند. پدیده حیوانات همراه در ایران نه تنها در ساحت قانون‌گذاری بلکه

در سطوح اجرایی نیز تکلیفی برای دستگاهی به منظور ساماندهی این مسئله وجود ندارد و گویی حیوان‌همراهی همچنان در چارچوب تحلیلی سیاست‌گذاران قرار نگرفته است. این امر شرایط نابسامان و غیر ضابطه‌مندی را فراهم کرده است که هر کسی بتواند در این عرصه ورود نماید، بی آنکه نیازمند پاسخگویی باشد (شهروند).

مصاحبه شونده شماره (۲) بر این باور است که:

حیوان‌همراهی در اماکن عمومی دارای قانون و قاعده نیست و سازوکار درستی هم در این زمینه در نظر گرفته نشده است و از سوی دیگر هم رفتارهای قهری و بازدارنده در این باره نمی‌تواند چندان مؤثر عمل کند (شهروند).

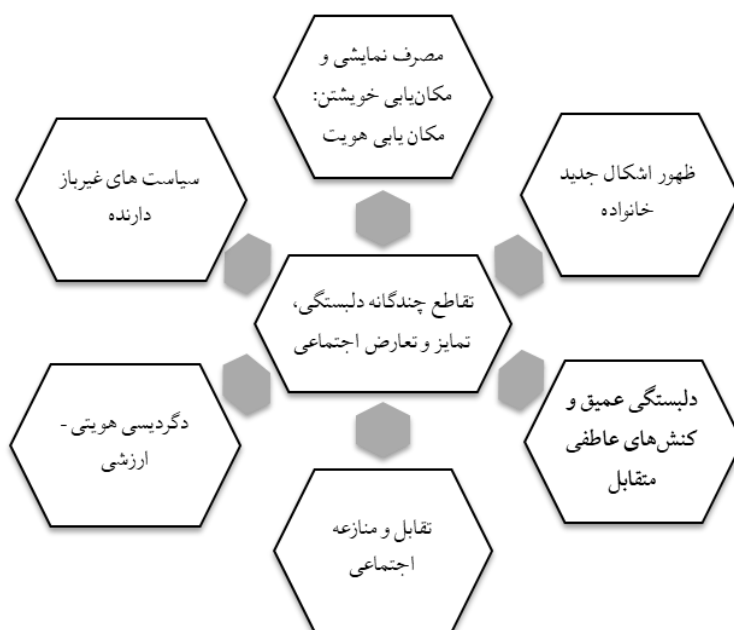
۵-۷. مقوله مرکزی؛ تقاطع چندگانه دلبستگی، تمایز و تعارض اجتماعی

مقوله مرکزی نمایانگر مضمون اصلی پژوهش است که ارتباط بین مقولات مختلف را برقرار می‌سازد. مقوله مرکزی، چکیده و عصاره نظریه ظهور یافته است که در قالب چند کلمه به ما می‌گوید که کل پژوهش در باب چیست. در پژوهش حاضر، بر مبنای تحلیل داده‌ها در مرحله کدگذاری انتخابی، مقوله «تقاطع چندگانه دلبستگی، تمایز و تعارض اجتماعی» به عنوان مقوله مرکزی پژوهش در نظر گرفته شده است.

پدیده حیوانات همراه همزمان با سبک زندگی مدرن و تغییرات ساختاری و کارکردی در مهمترین نهاد اجتماعی یعنی خانواده و متأثر از رسانه‌های ارتباطی و اطلاعاتی در جامعه در حال گذار ما عمومی شد، این در حالی است که فرهنگ، اصول و قانون و رسم و منس مربوط به آن هنوز تنظیم نشده است. بنابراین در یک سو با شهروندانی مواجه هستیم که از روی عشق، ترحم و دلسوزی و جهت پاسخ به ناکامی‌های اجتماعی و بحران‌های عاطفی‌شان دلبسته حیوانات همراه شده‌اند و بر این باورند که توانسته‌اند از طریق ارتباط با غیر هم نوع برای خود دلبستگی ایمن ایجاد کنند. زیرا وجود حیوانات خانگی در زندگی افراد با احساس خوشی و شادمانی همراه است و از جهت برقراری رابطه انسان دوستی و حیوان دوستی به حفظ سلامت ذهنی افراد کمک می‌کند. اما این تنها یک جنبه موضوع است؛ زیرا این سبک دلبستگی پیامدهای روانی برای افراد نیز به همراه دارد، نگهداری از حیوانات در خانه به عنوان عضوی از خانواده منجر به وابستگی

عاطفی فرد به حیوان می‌شود و از دست دادن آن فقدان بزرگی محسوب و بر مشکلات روحی فرد می‌افزاید. این دسته از شهروندان در فرآیند مدرنیته با مدیریت رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی الگوی جدید زیستی، سبک زندگی نوین و چندگانگی هویتی را انتخاب کرده‌اند. این انتخاب؛ مناسبات اجتماعی و پیوندهای ذهنی و عینی آنان را دگرگون و انفصال از جامعه، نهادها و ساختارهای اجتماعی را بدنبال داشته است. در این راستا ارزش‌های جمعی و خانواده محوری جای خود را به فردگرایی داده و ارزش‌های دینی و اخلاقی نیز کم فروغ گشته است.

مدل استخراج شده از پژوهش: تقاطع چندگانه دلبستگی، تمایز و تعارض اجتماعی

در سوی دیگر شهروندانی قرار دارند که حضور حیوانات همراه در اماکن عمومی را نوعی تابوشکنی، شکل‌گیری ایدئولوژی جدید و تحمیل سبک زندگی و فرهنگ غربی می‌دانند. آن‌ها بر این باورند که این اقدام تجاوز به حقوق خصوصی افراد و نقض حقوق

شهروندی محسوب می‌گردد. ذکر این نکته ضروری است که حیوانات همراه معضلات و پیامدهای به همراه دارند که امنیت، سلامت و زیست اجتماعی افراد را به مخاطره می‌اندازد. امروزه درصد قابل توجهی از مردم، در پارک‌ها، سگ‌گردانی می‌کنند. علاوه بر فضولاتی که این حیوانات در محیط ایجاد می‌کنند، این امر موجب سلب آرامش می‌شود. پارک، محیطی است که کودکان بیش‌تر در آن جا تردد دارند. محبوبیت این مکان توسط کودکان بیش از دیگران است. درست است که اکثر این حیوانات بی‌آزار هستند اما عدم امکان کنترل‌شان در امکان عمومی و پارک‌ها وجود دارد. علاوه بر این صدای این حیوانات موجب آلودگی صوتی خواهد شد که این امر نیز منجر به سلب آرامش افراد می‌شود.

مساله اصلی افزایش حضور حیوانات همراه در پارک‌ها و فضاهای سبز است که مأمّن عمومی مردم در زندگی شهری است و این مسئله تمایل به حضور خانواده‌ها و گروه‌های خاص در این فضاها را کاهش داده است. ورود حیوانات همراه به فضای سبز پارک‌ها و یا گذاشتن آن‌ها روی نیمکت‌های پارک، حضورشان در آپارتمان‌ها و ایجاد ترس و حشت بین اهالی ساختمان و حمل آن‌ها در مناطق عمومی و وسایل نقلیه از جمله مواردی است که این دسته از شهروندان به آن اشاره کرده‌اند. رفتار و واکنش این گروه از شهروندان در مقابل این پدیده نو ظهور تقابل و انزجار اجتماعی بوده و برخورد با این مسئله به یک مطالبه عمومی تبدیل شده است.

بی‌شک پدیده حیوانات همراه مناسبات و روابط اجتماعی را تحت الشعاع قرار داده است، این پدیده مانع برخی از پیوندها می‌شود و از آنجایی که تفاهم، همدلی و نوع دوستی از عوامل تقویت‌کننده همبستگی و مشارکت اجتماعی است؛ تعامل و زندگی با حیوانات همراه منجر به افزایش تنش‌هایی اجتماعی، ضعف اعتماد اجتماعی و عدم اعتماد به هم نوع انسانی می‌گردد؛ اعتماد اجتماعی بر میزان روابط و تعاملات اجتماعی افراد تأثیرگذار است و هرگاه اعتماد اجتماعی تضعیف می‌شود، همبستگی، مشارکت اجتماعی و در رأس سرمایه اجتماعی کاهش می‌یابد.

۶. بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف فهم زمینه‌های گرایش به حیوانات همراه در شهر تهران (با تأکید بر پدیده سگ‌گردانی)، با اتخاذ رویکرد پدیدارشناسی تفسیری، مسئله اجتماعی حیوان‌همراهی را مورد بررسی قرار داد. در این رابطه پس از ضبط و پیاده‌سازی مصاحبه‌ها با افراد مطلع، کارشناسان و صاحبان حیوانات همراه شش مقوله اصلی؛ «مصرف نمایی و مکان یابی خویشتن: مکان یابی هویت»، «ظهور اشکال جدید خانواده»، «دلبستگی عمیق و کنش‌های عاطفی متقابل»، «تقابل و منازعه اجتماعی»، «دگردیسی هویتی و ارزشی» و «سیاست‌های غیربازدارنده» استخراج و مقوله «تقاطع چندگانه دلبستگی، تمایز و تعارض اجتماعی» به عنوان مقوله مرکزی احصا گردید.

نتایج این مطالعه حاکی از آن است که مواجهه جامعه ایرانی با پدیده حیوانات همراه، واکنشی یکپارچه و همگن نیست، بلکه شکلی از دوگانگی اجتماعی عمیق را نمایان می‌سازد. یافته‌های این مطالعه تصویر یک «میدان مناقشه‌آمیز» را ترسیم می‌کند؛ از یک سو، گروهی از شهروندان با انگیزه‌های عاطفی، روان‌شناختی و پیروی از سبک‌های زندگی نوین، به این حیوانات دلبستگی یافته و خواستار به رسمیت شناخته شدن حق خود هستند. از سوی دیگر، گروهی دیگر این پدیده را نقض حقوق شهروندی، حقوق حیوانات، تهدیدی برای سلامت و امنیت عمومی و عاملی برای تضعیف ارزش‌های جمعی و دینی و نوعی تابوشکنی، شکل‌گیری ایدئولوژی جدید و تحمیل سبک زندگی و فرهنگ غربی می‌دانند. بر این اساس واکنش جامعه در برابر این پدیده اجتماعی یکسان و یکنواخت نبوده و در قالب مقوله مرکزی پژوهش، یعنی «تقاطع چندگانه دلبستگی، تمایز و تعارض اجتماعی» قابل تفسیر است. این تقابل، مسئله را از یک موضوع شخصی به یک مسئله عمومی و سیاستی تبدیل کرده است. از این‌رو؛ این تقابل صرفاً یک اختلاف سلیقه نیست، بلکه نشانگر شکافی عمیق در ارزش‌ها و برداشت‌های هویتی است.

با عنایت به وجوه تشدید یافته مسئله در کلاش‌هایی مانند تهران و رسوخ این مسئله

در دیگر شهرها همچنان سیاستگذاری در این رابطه بشدت فقیر است و هنوز نابهنگامی مسئله، سیاست و واقعیت‌های اجتماعی را شاهد هستیم.

آنچه در مواجهه با برخی مسائل اجتماعی مرتبط با سبک زندگی مشاهده می‌شود، نخستین مداخله از سوی نهادهای قضایی و انتظامی صورت می‌گیرد؛ حال آنکه این دسته از مسائل اساساً ریشه‌ای اجتماعی و فرهنگی دارند و پیش از هرگونه اقدام انضباطی، نیازمند رویکردهای فرهنگی و مداخلات تخصصی از سوی نهادهای متولی هستند. در شرایط بی‌عملی یا کم‌توجهی این نهادها، سرانجام نهادهای قضایی و انتظامی وارد میدان می‌شوند؛ یعنی دقیقاً انتهای طیف سیاست‌گذاری انضباطی فعال می‌گردد، گویی انتظار می‌رود مسئله‌ای که در لایه‌های پنهان سبک زندگی شهروندان ریشه دوانده، با ابزارهای صرفاً دستوری و بخشنامه‌ای حل شود. تجارب نشان می‌دهد که رویکردهای از بالا به پایین و صرفاً دستوری در مواجهه با مسائل اجتماعی نه تنها به حل ریشه‌ای مسئله منجر نشده، بلکه گاه به دامن‌زدن تنش‌های اجتماعی انجامیده است. آنچه امروز ضرورت دارد، فهم عمیق لایه‌های پنهان مسئله و واقعیت‌های اجتماعی و مدیریت آن از طریق طراحی سیاست‌هایی هوشمندانه، همه‌جانبه‌نگر و مبتنی بر مشارکت تمامی ذی‌نفعان، در راستای تأمین حقوق شهروندی و ملاحظات اخلاقی مرتبط است.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تضاد منافی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

حمایت مالی

این پژوهش از حمایت مالی برخوردار نبوده است

منابع

- ابروشن، مصطفی (۲ خرداد ۱۳۹۹). نگهداری حیوانات، انعکاس خلاء عاطفی یا نمایش پرستی؟ اجتماعی، روزنامه شرق. <https://www.sharghdaily.com/fa/tiny/news-264880>
- اکبری زردخانه، سعید؛ رستمی، رضا؛ و ممقانی، مریم (۱۳۹۰). رابطه نگهداری انواع حیوانات خانگی با ویژگی‌های شخصیتی و سلامت روانی صاحبان حیوانات. مجله تحقیقات دامپزشکی، ۶۶ (۳)، ۲۷۱-۲۷۵.
- باقری، رحمان؛ کردزنگنه، جعفر؛ و عنانهاد، محبوبه (۱۴۰۱). مطالعه جامعه‌شناختی پدیده نگهداری از حیوانات خانگی (مطالعه موردی شهر اهواز سال ۱۴۰۰). فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی-فرهنگی، ۱۰ (۴)، ۳۹-۹.
- باومن، زیگمونت (۱۳۸۷). عشق سیال: در باب ناپداری پیوندهی انسانی (ترجمه عرفان ثابتی). تهران: نشر ققنوس.
- بنی‌هاشم‌نژاد، سپیده؛ هاشمیان بجنورد، ناهید؛ و تیمور تاشلو، امیرحسین (۱۳۹۸). ارائه مدل مفهومی برای بررسی اثرات نگهداری حیوان خانگی بر عملکرد فردی، چهارمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش در روانشناسی، مشاوره و علوم تربیتی.
- بیاتی، پروانه (۱۴۰۰). واکاوی جامعه‌شناختی پیامدهای گرایش به سگ‌گردانی در سنجه جرم‌شناسی با تاکید بر نقش پلیس در برخورد با این پدیده. فصلنامه پژوهش‌های جرم‌شناختی پلیس، ۲ (۴)، ۱۱۵-۱۳۲.
- تقوی، مرضیه السادات (۱۳۹۹). عوامل فرهنگی نگهداری از حیوانات خانگی و ترجیح آن بر فرزندآوری در مقایسه با تعالیم اسلامی: مورد مطالعه شهروندان تهرانی (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشکده رفاه، گروه مطالعات فرهنگی، تهران، ایران.
- جمالی، محمد؛ و ذوالفقارطلب، مصطفی (۱۴۰۰). وضعیت فقهی نجاست و نگهداری از سگ در مذاهب اسلامی، مجله فقه پزشکی، ۱۲ (۴۲)، ۱-۱۳. <https://doi.org/10.22037/mfj.v12i42.32123>
- خدادادی، فضل‌الله (۱۴۰۱). دگردیسی نوع نگاه به سگ: از ترحم در گذشته تا تفضل در جامعه امروزی، اسلام و علوم اجتماعی، ۱۴ (۲۸)، ۱۷۳-۱۵۵.
- خوش‌رفتار، منصوره (۱۴۰۰). مبانی فقهی حقوقی نگهداری حیوانات با رویکردی به سگ‌گردانی (پایان‌نامه کارشناسی ارشد)، دانشگاه سمنان، پردیس علوم انسانی - دانشکده علوم انسانی، سمنان، ایران.
- رادمرد، محمد (۱۳۹۷). سبک زندگی اسلامی: رواج نگهداری سگ در جامعه اسلامی ایرانی و بررسی ابعاد آن، مجله سخن جامعه، ۷ (۱۶)، ۷-۲۲.

سلیمانی مورچه‌خورتی، الهه؛ و غلامپور، ارباستان (۱۴۰۲). مروری بر چالش‌های مدیریت سگ‌های پرده‌زن آزاد در کشور، گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۹۲۴۶/۲۵۰.

https://report.mrc.ir/article_9704_30082754836bf11b2c31a0fd3cb4b091.pdf

عسگری گرمی، میترا؛ تاجری، بیوک؛ و آقاجانی، طهمورث (۱۳۹۹). مقایسه شادکامی، سلامت روانی و مهارت‌های ارتباطی در افراد دارای حیوان خانگی و بدون حیوان خانگی. مجله علوم روانشناختی، ۱۹(۹۲)، ۹۹۱-۹۹۸.

کریمیان صیقلانی، علی (۱۴۰۲). کاوشی اخلاقی دربارهٔ عقیقه‌سازی حیوانات خانگی و حیوانات ولگرد. فصلنامه مطالعات اخلاق کاربردی، ۱۹(۲)، ۳۶-۱۱. <https://doi.org/10.22081/jare.2023.66859.1837>

گیدنز، آنتونی (۱۳۸۳). تجدد و تشخص، جامعه و هویت شخصی در عصر جدید (ترجمه ناصر موفقیان). تهران: نشر نی. <http://opac.nlai.ir/opac-prod/bibliographic/585843>

گیدنز، آنتونی (۱۳۸۴). مسائل محوری در نظریه اجتماعی: کنش، ساختار و تناقض در تحلیل اجتماعی (ترجمه مهرداد رضایی). تهران: نشر سعاد.

گیدنز، آنتونی؛ و بردسال، کارن (۱۳۸۶). جامعه‌شناسی (ترجمه حسن چاوشیان). تهران: نشر نی.

معلمی، مصطفی؛ افضل‌ی، محمدعلی؛ و مرزبند، رحمت اله (۱۳۹۹). بررسی گزارش‌های فرمان پیامبر برای کشتار سگ‌های مدینه. فصلنامه تاریخ اسلام، ۲۱(۸۱)، ۳۲-۱. <https://doi.org/10.22081/HIQ.2020.68935>

مکتبی، نفیسه؛ مجتهدزاده، سینتا؛ و عرب اسدی، شیما (۱۴۰۰). حمایت از حقوق حیوانات شهری با الگوبرداری از کشورهای پیشرو. فصلنامه علوم و تکنولوژی محیط زیست، ۲۳(۱۱)، ۲۰۱-۲۱۲. <https://doi.org/10.30495/jest.2022.56743.5219>

نوری، حسین، سیوئی جهرمی، سعید (۱۴۰۲). واکاوی فقهی نگهداری از انواع سگ‌ها از منظر مذاهب اسلامی. فصلنامه فقه، ۳۰(۱)، ۱۴۸-۱۱۹. <https://doi.org/10.22081/JF.2023.65018.2568>

وبلن، تورستاین (۱۳۸۶). نظریه طبقه تن آسا (ترجمه فرهنگ ارشاد). تهران: نشر نی.

ورائی، غزل (۱۴۰۰). سیاست جنایی حاکم بر نگهداری حیوانات خانگی در نظام حقوقی ایران. فصلنامه بین‌المللی قانون یار، ۵(۲۰)، ۳۳-۱.

Alford, K. (2020). *10 Science- Based benefits of having a dog*. American Kennel club.

Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A Social Critique of the Judgment of Taste*. Rutledge. Cambridge Dictionary

Balluerka, N., Muela, A., Amiano, N., & Caldentey, M. A. (2014). Influence of animal-assisted therapy (AAT) on the attachment representations of youth in residential care. *Children and Youth Services Review*, 42, 103-109. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2014.04.007>

- Brooks, R. L. Kelly, Lovell, K., Bee, P., Walker, L., Grant, L., Rogers, A. (2018). The power of support from companion animals for people living with mental health problems: a systematic review and narrative synthesis of the evidence, *BMC Psychiatry*, 7(30), 1-12.
- Buller, K., & Ballantyne, K. C(2020). Living with and loving a pet with behavioral problems: Pet owners' experiences, *Journal of Veterinary Behavior*, 10(37), 41-47. <https://doi.org/10.1016/j.jveb.2020.04.003>
- Chira, A. M., Kirby, K., Epperlein, T., Bräuer, J. (2023). Function predicts how people treat their dogs in a global sample, *Scientific Reports*, 7(13), 49-54.
- Hinic, K., Kowalski, M. O., Holtzman, K., & Mobus, K. (2019) The effect of a pet therapy and comparison intervention on anxiety in hospitalized children. *Journal of Pediatric Nursing*, 46, 55-61. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2019.03.003>
- Holand, K & et al. (2022). Why do people want dogs? A mixed Methods study of Motivations for Dog Acquisition in the united Kingdom. *Veterinary Humanities and Social Sciences*, <https://doi.org/10.3389/fvets.2022.877950>
- Horn, J. C.. & Mee, J. (1984). Pleasure of their company:A Report on psychology today's survey on pets and people. *Psychology Today*, 52-64.
- Irvine, L., & Cilia, L. (2017) More-than-human families: Pets, people, and practices in multispecies households. *Sociology Compass*, 11(2), e12455.
- Kidd, A. H., Kelley, H. T., & Kidd, R. M. (1983). Personality characteristics of horse, turtle, snake, and bird owners. *Psychological Reports*, 52 (3), 719-29. <https://doi.org/10.2466/pr0.1983.52.3.719>
- Kim, W. Min., Kyung, C., Sung-il, C. S. (2020). The Relationship Between Dog-Related Factors and Owners' Attitudes Toward Pets: An Exploratory Cross-Sectional Study in Korea, *Animal Behavior and Welfare*, 18(7), 43-49. <https://doi.org/10.3389/fvets.2020.00493>
- Marrais, De. & tisdale, k. (2002). what happens when researchers inquire in to difficult emotions? Reflection on women anger through qualitative interview, *journal of educational psychologist*, 32(2). 115-123. https://doi.org/10.1207/S15326985EP3702_6
- Moustakas, C.E .(1994). *Phenomenological research methods*: Sage Publications, Inc. International Educational and Professional Publisher Thousand Oaks London.
- Overgaauw, P.A.M., Vinke, C. M., van Hagen Marjan A.E., Lipman, Len J.A. (2020). A One Health Perspective on the Human-Companion Animal Relationship with Emphasis on Zoonotic Aspects, *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2020, 17, 3789. <https://doi.org/10.3390/ijerph17113789>
- Parslow, A., Jonn, A. F., Christensen, H., Rodgers, B., & Jacomb, P. (2005). Pet ownership and health in older adults: Findings from a survey of 2,551 community-based Australians aged 60-64. *Gerontology*, 51 (1), 40-47.

- Peterson, A.T. L. (2011). *Form Fur Baby to chick magnet: A sociological view of dogs and their people*, scholar works at university of Montana, university of Montana.
- Redmalm, D. (2020) Discipline and puppies: The powers of pet keeping. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 41(3/4), 440-454. <https://doi.org/10.1108/IJSSP-08-2019-0162>.
- Rowan, A., Kartal, T. (2018). Dog Population & Dog Sheltering Trends in the United States of America *Animals*, 8(5), 84-88.
- Saunders, B., Sim, J., Kingstone, T., Baker, S., Waterfield, J., Bartlam, B., & Jinks, C. (2018) Saturation in qualitative research: exploring its conceptualization and operationalization. *Quality & Quantity*, 52(4), 1893-1907. <https://doi.org/10.1007/s11135-017-0574-8>
- Striwing, H., Sarenbo, S. (2021). Dog owners' supervising duty and criminal negligence – A critical review of two judgments by Swedish courts of appeal. *Forensic Science International: Animals and Environments*, 7(1), 1-9. <https://doi.org/10.1016/j.fsiae.2021.100031>
- Tan, C. K., Liu, T., & GAO, X. (2021) Becoming 'pet slaves' in urban China: Transspecies urban theory, single professional women and their companion animals. *Urban Studies*, 58(16), 3371-3387. <https://doi.org/10.1177/0042098021991721>
- Vanderstoep, w. S. (2009). *Research method for every day life. blending qualitative and quantitative approach*. Wiley & Sons, Inc.
- Wells, D. L. (2009) The effects of animals on human health and well-being. *Journal of Social Issues*, 65(3), 523-543.
- Worth, A J.& Cave, N J. (2018). A veterinary perspective on preventing injuries and other problems that shorten the life of working dogs. *National Library Of Medicine*, 1(37), 161-169.

